

...Volt és van ereje az újabb és újabb előrelépésre, azt bizonyítja – felismerhető, regisztrálható – minden kompozíciója a korábban alkotott tanulságaira épül, úgy hogy a megelőző művek sem homályosulnak, avulnak el, nem veszítik érvényességüket.

A titok nyitja: a művész őszinte átélése, racionális és emocionális azonosulása alkotásainak tárgyával, világával. Ez az azonosulás élteti a tenyérnyi ex librisek tömönyszerű motívumait, az illusztrációk játékos meséit, s ez hitelesíti a múlt rétegeit kutató nagyméretű tusrajz-kompozíciókat, a rajzepszódá növelt-növekedett sorozatokat is.

...Pályája kezdete óta a múlt ígézetében alkot: úgy figyel, úgy utal a jelenre, hogy a letűnt korszakok jelenségeit, eseményeit, emlékeit, tárgyait idézi meg. A múltidézés azonban a hetvenes évek elején született „Magyar mitológia” lapjain, és az ezt követő „Mesterségek” témakör kompozícióin, majd később, a hetvenes-nyolcvanas évtizedfordulón alkotott „Carmina Burana” című sorozat fejezetein sem vált anakronisztikussá: a mérhetetlen műgonddal kidolgozott és kivitelezett, finoman mérlegelt, átgondolt kompozíciók, a fegyellemmel kezelt, dekoratív részletek tárházát hordozó alkotások a jelen fájdalmas hiányaira, veszélyeire utalnak, a teljes, az egész, a töretlen emberi lét vágyását hordozzák.

Lejártatott, elkoptatott kifejezés, frázis: emberközpontú művészet.

Szentessy László művészetéről szólva azonban nem kerülhetjük meg a definíciót, hiszen az emberalak minden alkotásán főszereplő, s a művész együtt lobogása hőseivel, aggódása hőseiért mérhetetlenül intenzív. E kifejezést, e hatást nem közömbösítheti a legközömbösebb befogadó sem.”

Ténykedésem azóta sem változott.

Írógépet, számítógépet nem használok, maradtam a hagyományos kézírásnál, a XXI. század „analfabétája”.

Szentessy László

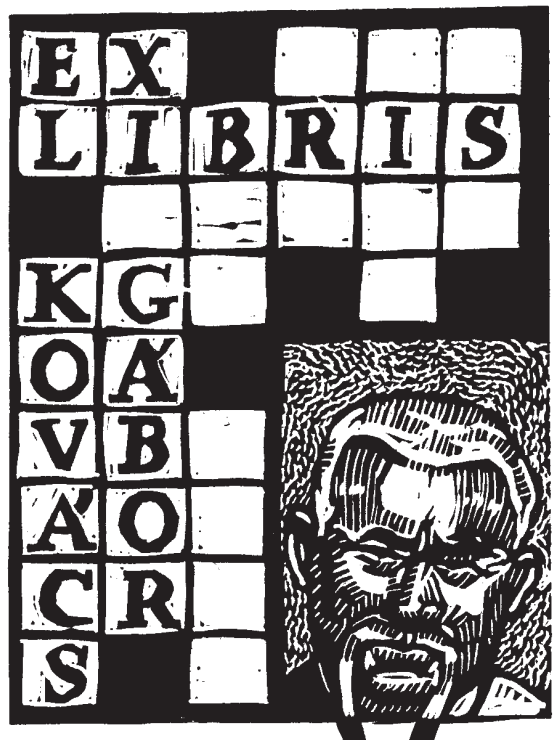

Szentessy László linómetszete (2006), X3

HÍREK

Máriássy Mihályné, Márta néni, ajkai gyűjtőtársunk ez évben, 82 éves korában elhunyt. Hamvainak búcsúztatása augusztus 14-én az ajkai régi temetőben volt, végleges elhelyezése édesapja budapesti sírjában történt.

Kovács Tamás grafikus tagtársunk is beindította saját internetes honlapját, melyen az érdeklődők betekintést nyerhetnek széleskörű munkásságába. Az oldal elérhető: www.kovacsgrafika.hu címről. Mind gyakoribb, hogy a művészek már országunkban is kezdik alkalmazni az ismeretközlésnek ezt a módját. Külföldön ez már bevett szokás. Ha művésztágjaink jelzik felénk az internetes elérhetőségüket, szívesen közreadjuk.

Kovács Tamás linómetszete, X3

Szegeden a Nemzetiségek Házában 2007. március 23-án nyílt meg dr. Tóth Rózsa színes linómetszeteiből összeállított „Ady és Bartók” c. kiállítása. A kisgrafika szegedi lelkes támogatója, Szőkefalvi-Nagy Erzsébet, a Somogyi Könyvtár igazgatónöje nyitotta meg a Szegedi Örmény Önkormányzat közreműködésével megvalósított tárlatot. Mint ismeretes, Tóth Rózsa az örmény gyökerek egyik képviselője Szegeden.

Salamon Árpád grafikusművész tagtársunk tájékoztatott bennünket levelében, hogy 2007. június 8-án Velenyében (Szlovénia) a könyvtár előcsarnokában állította ki 144 ex librisét. A téma: írók, könyvtárak, könyvtárosok. Mivel Velenyében június 8-12-ig volt egy, a nemzetközi írók szövetsége megbízásából szervezett szimpózium, meghívták, hogy tartson egy kis beszámolót az ex librisokról a kiállítás keretében. Ezen meghívás eredményeképpen felkérték, hogy ősszel egy bemutató alkalmából mutassa meg, hogyan készül az ex libris. Feleségével együtt ezt szívesen elvállalta, mert már volt hasonló bemutatójuk egyes könyvtárakban, ahol bemutathatták, hogyan készül el az elgondolástól a nyomtatásig és az aláírásig – ami egy

könyvjegy születése. Salamon Árpád szomorúan állapította meg, hogy a szépszájú íróközönség nagy része nem tudott semmit az ex librisről! Pedig voltak a szlovénok mellett lengyel, cseh, német osztrák, olasz szerb, horvát, és bosnyák írók is!

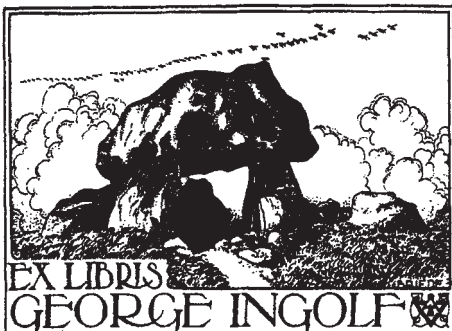
Szlovéniában egy másik ex libris kiállítás is volt: ezen dr. prof. Rajko Pavlovec klubtitkár gyűjteményéből volt válogatás. Ez a szlovén egyesület 40 éves évfordulójának keretében került megszervezésre. Az idriai múzeumban lévő kiállításon a szlovén ex libris művészekon kívül 16 ország képviseltette magát. Magyarország 16 lappal volt jelen. Sajnos a tablókön nincs feltüntetve, kiknek a munkái szerepelnek. Ez a kiállítás szeptember 9-ig volt megtekinthető.

Tavaszy Noémi tagtársunknak két kiállítása is volt júniusban: 3-án a Bp. Szilágyi Dezső téri Református Egyházközség gyülekezeti termében bibliai tárgyú grafikákból, június 14-én pedig Kecskeméten a Katona József Emlékházban Petőfi Sándor versei által ihletett linómetszet-sorozat került kiállításra.

LAPSZEMLE

A Svédországban megjelenő EXLIBRISCIRKULÄRET c. folyóirat 2007/2. száma mintegy 40 oldalon közöl igen figyelemreméltó írásokat, így *Wiktorson* cikkét is a Kőkorszak építményeiről. A szerző 10 oldalnyi írása 30 kép kíséretében foglalja össze a hazánktól igen távol levő dolmeneket, menhirket és egyéb, kőből készült őskori létesítményeket ábrázoló kisgrafikákat. A cikk egyik képét bemutatjuk.

Johan Briedé (tusrajzról készült klisé), P1

A terjedelmes lappeldány második felét szinte kizárólag *Leila Lehtiranta* írásai töltik meg. A hazánkba rendszeresen el látogató finn újságíró ez alkalommal honfitársáról, *Simo Hammula* grafikusról közöl két rövidebb cikket. Ezeket követő írásai a lapot szinte „magyar számmá” emelik. Elsőként *László Annáról* olvashatnak a svéd gyűjtők. A svéd nyelvű cikk őt a nagyhírű szegedi kisgrafikai hagyomány folytatójaként mutatja be, megemlítve, hogy a művésznő történelmi, mitológiai tárgyú rézkarc-exlibrisei mellett minikönyvek készítésével is foglalkozik. A cikket László Anna fényképe és 4 alkotásának képe kíséri.

A következő cikk Lehtiranta könyvismertetése a *Fery Antal* exlibris-életművét tartalmazó kiadványról. A svéd nyelvű cikkben elmondja a szerzőnő, hogy a korábbi alkotásjegyzékek hibáinak kijavításával állította össze a kötetet *Fery Veronika*. A kötet bevezetéseként a magyar mester életpályáját dr. *Soós Imre* ismerteti. A finn hölgy ismertetése kitér a művész 2000-nél több könyvjegy mellett megalkotott három minikönyvére is, utalva ezzel a kötet hézagpótló jelentőségére. Cikkét három illusztráció kíséri, ezek egyikét bemutatjuk.

Fery Antal fametszete, X2

Finn barátunk szereplése a svéd exlibris-újságban ezzel még nem ért véget. A következő – férje által angol nyelvre fordított írása – Fery Antal „monumentális” könyvjegy-életművét elemzi. A XX. századi magyar ex libris meghatározó jelentőségű mesterének nevezi a szerző művésznőket, akinek szülővárosában, Szerencsen emlékszoba őrzi emlékét. Kétezernél több könyvjegy fűződik nevéhez, melyek témája az írók, zeneszerzők portréjától a műemlékeken át a növényábrázolásig terjed. Ezekből hatot képben is közöl az írás, mely egyben utal Fery Antalnak a KBK-ban végzett sokirányú tevékenységére, betöltött elnöki funkciójára is.

2002-ben a Dunakanyar Művészeti Hetei alkalmával rendezett kiállításáról szólva idéz *Köpöczy Rózsa* megnyitóbeszédéből. Befejezésül rövid áttekintést ad a művész életpályájáról, melyet ugyan megszakított a második világháború, de utána, főként a kisgrafika-barátok csoportosulása nyomán, soha nem látott gazdagságú életpályá bontakozott ki.

A Japánban megjelenő THE NIPPON EXLIBRIS ASSOCIATION NEWSLETTER 139. száma arról ad hírt, hogy az ottani Nishinomiya város egyetemén olyan kisgrafikai kiállítás nyílt, melyen vakok számára készült, Braille-betűs ex librisek is láthatók voltak.

A szlovén egyesület negyvenéves fennállása alkalmából a 173. számban angol nyelvű visszpillantást közöl az OBVESTILA. A jelenleg 200 hazai és 30 külföldi tagot számláló egyesületnek olyan neves tiszteletbeli tagjai vannak, mint *Andruskó Károly* és *Salamon Árpád*. Az elhunyt tagok névsorát olvasva kegyelettel emlékeztünk meg a nálunk is kedvelt *Dagmar Novacek* asszonyról, aki több magyarországi gyűjtővel állt szíves kapcsolatban.

Az eltelt 40 év alatt a szlovén egyesület mintegy 1.000 összefogott és 240 kiállítást rendezett. Az előadások száma 300-ra, a szervezett kirándulások száma 170-re tehető. A szlovéniai Bledben rendezték meg 1974-ben a 15. nemzetközi ex libris kongresszust.

Cseh barátaink KNIZNI ZNACKA c. folyóiratának 1/2007. számában örömmel olvastuk az első ízben megjelentetett, német nyelvű tartalmi kivonatot. Ugyancsak újítás a külföldi lapok szemléje, benne a KISGRAFIKA múlt évi 4. számának ismertetése. A 32 oldal terjedelmű lap széles áttekintést közöl az országban lezajlott több kiállításról. Igen hasznos mellékletként négy művésznő (Komárek, Kubicek, Trnka, Lukavsky) életpályájáról közölnek ismertetést. E szabadon megjelentetett lapokból később kisgrafikai lexikon is megszülehet!

A lap híreiből értesültünk arról, hogy dr. *Otakar Marik* (művésznevén: M. Fils) 2007. március 24-én elhunyt. – Júniusban kaptuk a hírt az ősszel Karlbudban a gyűjtők és exlibris-